

GUVERNUL REPUBLICII MOLDOVA

Nr. 1209-441

Chișinău

16. noiembrie 2011

Biroul Permanent al Parlamentului

În temeiul art. 73 și art. 74 din Constituția Republicii Moldova se prezintă Parlamentului spre examinare în mod prioritar proiectul de lege pentru modificarea și completarea unor acte legislative, aprobat prin Hotărârea Guvernului nr. 843 din 14 noiembrie 2011.

Responsabil de prezentarea în Parlament a proiectului de lege este Centrul pentru Combaterea Crimelor Economice și Corupției.

*Anexă: Hotărârea Guvernului (2 exemplare în limbile română și rusă) – 4 file;
proiectul de lege (în limbile română și rusă) – 4 file;
nota informativă (în limbile română și rusă) – 7 file.*

Prim-ministru

VLADIMIR FILAT

Ex. V. Voronin
tel. 239-313

Guvernul Republicii Moldova

GUVERNUL REPUBLICII MOLDOVA

HOTĂRÎRE nr. 843

din 14 noiembrie 2011

Chișinău

**Cu privire la aprobarea proiectului de lege pentru
modificarea și completarea unor acte legislative**

Guvernul HOTĂRĂȘTE:

Se aprobă și se prezintă Parlamentului spre examinare proiectul de lege pentru modificarea și completarea unor acte legislative.

Prim-ministru

VLADIMIR FILAT

Contrasemnează:

Ministrul justiției

Oleg Efrim

PARLAMENTUL REPUBLICII MOLDOVA

L E G E

pentru modificarea și completarea unor acte legislative

Parlamentul adoptă prezenta lege organică.

Art. I. – Codul penal al Republicii Moldova nr.985-XV din 18 aprilie 2002 (republicat în Monitorul Oficial al Republicii Moldova, 2009, nr. 72-74, art. 195), cu modificările și completările ulterioare, se completează cu articolul 244¹, cu următorul cuprins:

„Articolul 244¹. Fals în documente contabile

(1) Întocmirea sau utilizarea unei facturi sau oricărui alt document sau înscris contabil care deține informații false ori incomplete, precum și omisiunea, cu rea-voință, a contabilizării unei plăți, în scopul disimulării sau tănuirii unor acte de corupție, dacă fapta nu constituie complicitate,

se sancționează cu amendă în mărime de pînă la 1000 unități convenționale sau cu muncă neremunerată în folosul comunității de la 180 la 240 de ore, sau cu închisoare de pînă la 3 ani, în ambele cazuri cu privarea de dreptul de a ocupa o anumită funcție sau de a exercita o anumită activitate pe o perioadă de pînă la 5 ani, iar persoana juridică se pedepsește cu amendă în mărime de la 1000 la 2500 unități convenționale, cu privarea de dreptul de a exercita o anumită activitate pe un termen de la 2 la 5 ani.

(2) Aceleași acțiuni săvîrșite în interesul unui grup criminal organizat sau a unei organizații criminale

se pedepsesc cu amendă în mărime de pînă la 1500 unități convenționale sau cu închisoare de la 3 la 7 ani, în ambele cazuri cu privarea de dreptul de a ocupa anumite funcții sau de a exercita o anumită activitate pe un termen de la 2 la 5 ani, iar persoana juridică se pedepsește cu amendă în mărime de la 2000 la 4000 unități convenționale, cu privarea de dreptul de a exercita o anumită activitate pe un termen de la 2 la 5 ani”.

Art. II. – La articolul 274 din Codul de procedură penală al Republicii Moldova nr. 122-XV din 14 martie 2003 (Monitorul Oficial al Republicii Moldova, 2003, nr. 104-110, art. 447), cu modificările și completările ulterioare, alineatul (5), după cuvintele „și anunță”, se completează cu cuvintele „într-un termen cît mai scurt posibil, dar nu mai mare de 15 zile”.

Art. III. – La articolul 17 alineatul (4) din Legea nr. 204-XVI din 6 iulie 2006 cu privire la sistemul de executare silită (Monitorul Oficial al Republicii Moldova, 2006, nr. 126-130, art. 603), cu modificările și completările ulterioare, cuvântul „decît” se substituie cu cuvintele „, cu excepția cazurilor de infracțiune flagrantă”.

Art. IV. – Legea nr. 96-XVI din 13 aprilie 2007 privind achizițiile publice (Monitorul Oficial al Republicii Moldova, 2007, nr. 107-111, art. 470), cu modificările și completările ulterioare, se modifică și se completează după cum urmează:

1. Articolul 26 se completează cu alineatul (6), cu următorul cuprins:

„(6) Ora și data deschiderii ofertelor va coincide cu termenul limită de depunere a cererilor și primire a ofertelor.”.

2. La articolul 70 alineatul (1), litera b) se completează la început cu următorul text:

„data și numerele de înregistrare ale invitațiilor remise direct operatorilor economici, denumirea operatorilor economici invitați.”.

3. La articolul 75, cuvântul „administrativă” se substituie cu cuvântul „contravențională”.

Art.V. – La articolul 1 din Legea nr. 25-XVI din 22 februarie 2008 privind Codul de conduită a funcționarului public (Monitorul Oficial al Republicii Moldova, 2008, nr. 74-75, art. 243), alineatul (4) va avea următorul cuprins:

„(4) Încălcarea Codului constituie abatere disciplinară sau, după caz, contravenție sau infracțiune, căreia i se aplică respectiv prevederile legislației privind funcția publică și statutul funcționarului public, Codului contravențional al Republicii Moldova sau ale Codului penal al Republicii Moldova.”.

Notă informativă

la proiectul de lege pentru modificarea și completarea unor acte legislative

Ratificând Convenția penală privind corupția (STE 173) (Legea nr. 428-XV din 30.10.2003), Republica Moldova și-a asumat obligația să implementeze în dreptul intern prevederile acesteia. Potrivit art. 1 al Legii nr. 297-XV din 22.06.2001, Republica Moldova a aderat la Grupul de State contra Corupției (GRECO) și a acceptat prevederile Statutului Grupului de State contra Corupției (GRECO), care obligă statele să participe la procedura de evaluare și cea de conformitate.

În cadrul ciclului II de evaluare a Republicii Moldova, echipa de evaluare GRECO a adresat Republicii Moldova 15 recomandări pentru a îmbunătăți nivelul de conformitate cu prevederile Convenției penale privind corupția.

De asemenea, prezentul proiect are drept scop implementarea prevederilor Legii nr. 90-XVI din 25 aprilie 2008 cu privire la prevenirea și combaterea corupției, cât și ajustarea cadrului legislativ național la prevederile Convenției Organizației Națiunilor Unite împotriva corupției (adoptată la New-York la 31 octombrie 2003, ratificată prin Legea nr. 158-XVI din 06.07.2007).

În anul 2009 Centrul a elaborat proiectul de lege pentru modificarea și completarea unor acte legislative, aprobat prin Hotărârea Guvernului nr. 388 din 17.05.2010, înregistrat la Parlament cu numărul 1546 din 19.05.2010.

Deși proiectul prevedea elemente noi, nereglementate anterior, cum ar fi stabilirea răspunderii penale a persoanelor care gestionează organizații pentru supravegherea necorespunzătoare, ce a condus la comiterea infracțiunilor de corupție sau de spălare a banilor, incriminarea faptei de „fals în acte contabile”, promovarea acestuia nu a fost susținută de Parlament. Astfel, comisiile sesizate în fond, cât și Consiliul Superior al Magistraturii s-au pronunțat în favoarea modificării conceptuale a proiectului, dat fiind faptul că la aplicare acesta va intra în contradicție cu principiile prezumției nevinovăției, previzibilității, clarității legii penale și individualizării răspunderii penale, precum și că prevederile acestuia sunt inadecvate și incompatibile cu cele utilizate în legislația comunitară și de largă circulație.

Dat fiind faptul că obiecțiile expuse erau principiale și se refereau la însăși esența proiectului, Centru a considerat oportună retragerea proiectului de lege cu privire la modificarea și completarea unor acte legislative și elaborarea unui proiect ce va asigura respectarea principiilor coerenței și echilibrului între reglementările existente și va avea drept finalitate racordarea legislației naționale la rigorile internaționale, respectarea obligațiilor internaționale, care au fost acceptate în momentul ratificării instrumentelor internaționale de prevenire și combatere a corupției.

I. Completările propuse la Codul penal:

În cadrul ciclului II de evaluare a Republicii Moldova, echipa de evaluare GRECO (Grupul de State Contra Corupției), constatând că sancțiunile din Codul Fiscal (art. 257) și Codul Contravențional (art.295) nu corespund actelor de corupție și nu par a fi descurajatoare (precum este prevăzut la art. 19 al Convenției penale cu privire la corupție), a recomandat de a incrimina manipulările contabile

legate de fapte de corupție, după cum este prevăzut în art. 14 din Convenția penală cu privire la corupție, de a prevedea sancțiuni eficiente, proporționale și descurajatoare, cât și de a consolida formarea magistraților în acest domeniu (recomandarea XIII).

Articolul 14 din Convenția penală cu privire la corupție prevede că fiecare Parte adoptă măsuri legislative și alte măsuri necesare pentru stabilirea unei infracțiuni susceptibile de sancțiuni penale sau altor tipuri de sancțiuni, în conformitate cu dreptul său intern, atunci când ele sunt comise intenționat, actele sau lacunele următoare, menite să comită, ascuns sau deghizat infracțiuni vizate în articolele 2-12, în măsura în care Partea nu a formulat rezerve sau declarații:

a) de a stabili sau de a utiliza o factură sau oricare alt document sau înscris contabil care conține informații false sau incomplete;

b) de a omite, în mod ilicit, contabilizarea unei plăți.

Acțiunile prevăzute la art. 14 din Convenția penală au drept scop săvârșirea sau tănuirea unor acte de corupție, putând fi calificate și ca acțiuni pregătitoare.

Infracțiunile de contabilitate presupun o acțiune: de a stabili sau de a utiliza o factură sau oricare alt document sau înscris contabil care conține informații false sau incomplete, precum și o inacțiune: omiterea contabilizării unei plăți.

Spre deosebire de scopul urmărit în cazul evaziunii fiscale a întreprinderilor, instituțiilor și organizațiilor (neachitarea impozitului la bugetul public național), infracțiunea de fals în documente contabile urmărește scopul săvârșirii sau tănuirii unor infracțiuni, de obicei din categoria celor de corupție.

II. Pentru a aduce în concordanță legislația, se propune completarea art. 274 alin. (5) al Codului de procedură penală, în temeiul prevederilor art. 9 alin. (2) al Legii nr. 90-XVI din 25.04.2008 cu privire la prevenirea și combaterea corupției, și anume stipularea faptului că decizia de refuz a pomirii urmăririi penale sau de încetare a acesteia se va comunica inițiatorului în termen cât mai restrâns posibil ce nu va depăși însă 15 zile.

III. Prezentul proiect propune modificarea art. 17 din Legea cu privire la sistemul de executare și anume stipularea faptului că în cazul infracțiunilor flagrante executorul judecătoresc va putea fi reținut, percheziționat, și va fi posibilă ridicarea actelor și bunurilor aflate asupra sa.

Aceste modificări sunt justificate atât de prevederile art. 19 al Legii cu privire la prevenirea și combaterea corupției, cât și a prevederilor art. 30 pct. 2 din Convenția ONU împotriva corupției, care prevede că „Fiecare stat Parte ia măsurile necesare pentru a stabili sau menține, conform sistemului său juridic și principiilor sale constituționale, un echilibru adecvat între orice imunitate sau orice privilegiu de jurisdicție acordat agenților săi publici în exercițiul funcțiilor lor, și posibilitatea, dacă este necesar, de a cerceta, urmări și judeca efectiv infracțiunile stabilite prevăzute în prezenta convenție”.

În prezent se atestă un dezechilibru între independența de care se bucură executorul judecătoresc și posibilitatea cercetării acestuia în cazul săvârșirii unor infracțiuni.

IV. Modificările și completările Legii nr. 96-XVI din 13.04.07 privind achizițiile publice, sunt propuse întru realizarea stipulărilor art. 8 al Legii nr. 90-XVI din 25 aprilie 2008, ce stabilesc un șir de principii fundamentale pentru sistemul de

achiziții publice și pentru modul de formare și administrare a finanțelor publice.

Astfel, în scopul omiterii riscurilor de comitere a unor fapte de corupție, se menționează ca ora și data deschiderii ofertelor în cazul unei proceduri de achiziție vor coincide cu termenul limită de depunere a cererilor și primire a ofertelor. Acest fapt este necesar pentru evitarea cazurilor de eludare a principiilor de desfășurare a procedurii de achiziții și anume a posibilității de modificare a ofertelor de către operatorii economici ulterior deschiderii acestora, reieșind din datele în mod ilicit divulgate ale propunerilor concurente existente.

De asemenea, pentru a eficientiza controlul asupra respectării transparenței procedurii de achiziții se propune ca darea de seamă privind procedura de achiziții să includă în plus și referințe la data și numerele de înregistrare ale invitațiilor remise direct operatorilor economici precum și denumirea operatorilor economici invitați.

V. Proiectul propune ajustarea prevederilor art. 1, alin. (4) din Legea nr. 25-XVI din 22.02.2008 privind Codul de conduită a funcționarului public, la stipulările art. 6 alin. (2), lit. b) al Legii nr. 90-XVI din 25 aprilie 2008 și, drept finalitate, se dorește înlăturarea conflictului existent al normelor de drept.

Astfel, spre deosebire de stipulările legislației în vigoare, în special ale Legii nr. 90-XVI din 25.04.2008 cu privire la prevenirea și combaterea corupției, Legii nr. 158-XVI din 04.07.2008 cu privire la funcția publică și statutul funcționarului public, prevederile Legii nr. 25-XVI din 22.02.2008 menționează doar sancționarea disciplinară a funcționarilor, în contradicție cu faptul că anumite încălcări ale obligațiilor stabilite de Codul de conduită pot fi componente de contravenții administrative sau chiar de infracțiuni.

Menționăm că implementarea prevederilor proiectului nu va necesita cheltuieli financiare suplimentare.

**Director al Centrului pentru Combaterea
Crimelor Economice și Corupției**

Viorel CHETRARU